

Briuselis, 2020 07 24
SWD(2020) 143 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA
pridedamas prie

Pasiūlymas
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl tam tikriems trečiųjų šalių užsienio valiutos kurso lyginamiesiems indeksams taikomos išimties ir tam tikrus lyginamuosius indeksus, kurių teikimas nutraukiamas, pakeičiančių pakaitinių lyginamųjų indeksų nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011

{COM(2020) 337 final} - {SEC(2020) 284 final} - {SWD(2020) 142 final}

Santraukos lentelė (ne daugiau kaip 2 psl.)
ES Lyginamųjų indeksų reglamento reformos poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
Pirma, poveikio vertinime nagrinėjamos pasekmės, galinčios kilti Lyginamųjų indeksų reglamente nenumačius reguliavimo įgaliojimų, kuriais būtų užtikrintas sklandus ypatingos svarbos lyginamojo indekso (šiuo atveju Londono tarpbankinės palūkanų normos (LIBOR), kurios skelbimas turėtų būti nutrauktas 2021 m. pabaigoje) atsisakymas. Likusių galiojančių sutarčių, susietų su USD LIBOR, vertė šio indekso teikimo nutraukimo dieną visame pasaulyje yra apytikriai 8–12 trln. USD (didžioji šios sumos dalis figūruoja visų valstybių narių bankų balansuose). Nenustačius pakaitinės normos, kyla didelė rizika, kad šių sutarčių bus neįmanoma vykdyti. Antra, poveikio vertinime vertinamas Lyginamųjų indeksų reglamento poveikis Europos subjektams, kurie apsidraudžia nuo valiutos kurso pokyčių naudodami neatidėliotinus užsienio valiutos kursus. Kadangi daugelis neatidėliotinių normų greičiausiai neatitiks Lyginamųjų indeksų reglamento reikalavimų, kad jas būtų galima naudoti ES, Europos bankai nebesiūlys su jais susietų apsidraudimo sutarčių Europos eksportuotojams ir investuotojams.
Ką reikėtų pasiekti?
Šia iniciatyva siekiama nustatyti: i) naujus teisės aktais nustatytus įgaliojimus pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą, leisiančius lyginamųjų indeksų reguliavimo institucijoms įpareigoti galiojančiose sutartyse naudoti riboto galiojimo ypatingos svarbos lyginamojo indekso, kuris laipsniškai likviduojamas, kaip antai LIBOR, pakaitinę normą; ii) specialią Lyginamųjų indeksų reglamento išimtį, taikomą tam tikriems neatidėliotiniams valiutos kursams.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumas)?
Visų valstybių narių bankai savo balansuose turi sutarčių, susietų su ypatingos svarbos lyginamaisiais indeksais. Siekiant imtis valstybių narių lygmens veiksmų, nacionalinės teisėkūros institucijos turėtų susitarti dėl bendros vienodos pakaitinės normos. Nacionalinio lygmens veiksmai siekiant užtikrinti tolesnį neatidėliotinių užsienio valiutos kursų naudojimą nebūtų pakankami, nes tokiems kursams jau taikomas ES lygmens reglamentas (Lyginamųjų indeksų reglamentas).
B. Sprendimai
Kokiais būdais galima pasiekti tikslus? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei ne, kodėl?
Kiek tai susiję su ypatingos svarbos lyginamaisiais indeksais, pirmenybė teikiama galimybei įpareigoti normas, kurios teikimas nutraukiamas, administratorių paskelbti riboto galiojimo pakaitinę normą, susietiną su visomis sutartimis, kurių terminas sueis po teikimo nutraukimo datos. Kita galimybė būtų palikti pakaitinės normos rengimo darbą rinkai ir tokiai normai numatyti supaprastintą veiklos leidimo tvarką. Trečia galimybė būtų ribotą laikotarpį netaikyti Lyginamųjų indeksų reglamento reikalavimų privačiai parengtai pakaitinei normai. Ketvirta galimybė būtų įpareigoti nustatyti nuolatinę pakaitinę normą, taikytiną tiek galiojančioms, tiek naujoms sutartims. Pirmenybė teikiama galimybei leisti nuolat naudoti neatidėliotinus valiutos kursus, netaikant Lyginamųjų indeksų reglamento tam tikroms Komisijos nustatytoms pinigų politikos normoms. Kita galimybė – suteikti Komisijai įgaliojimą nustatyti ypatingos svarbos trečiųjų šalių normas (pagal Lyginamųjų indeksų reglamento taisykles). Esama dar

dviejų galimybių – normoms, susietoms su išvestinių finansinių priemonių sutartimis, sudarytomis siekiant apsidrausti nuo valiutos rizikos, atitinkamai išduoti leidimą arba joms netaikyti Lyginamųjų indeksų reglamento.

Kokios yra įvairių suinteresuotųjų subjektų nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?

Europos bankai baiminasi, kad nenustačius bendros pakaitinės normos, pakeisiančios **ypatingos svarbos lyginamąjį indeksą**, kurio laipsniškai atsisakoma, sutarčių šalys nebemokės įmokų, pavyzdžiui, už savo paskolas (sutarties neįvykdymo rizika). Bankai nuogąstauja, kad pagal blogiausią scenarijų sutarčių šalys paprasčiausiai nutrauks sutartis. **Lyginamųjų indeksų administratoriai** yra nelinkę savo noru skelbti ypatingos svarbos lyginamojo indekso, kurio laipsniškai atsisakoma, pakaitinės normos. Jie baiminasi galimo bylinėjimosi įvykus perėjimui prie tokios pakaitinės normos, nes neturi reguliavimo įgaliojimų. Valiutų kursų **naudotojai Europoje** išreiškė pritarimą **neatidėliotinų valiutos kursų** išbraukimui iš Lyginamųjų indeksų reglamento taikymo srities. Jie būtų linkę palankiai vertinti normos nustatymo metodą.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Tinkamiausia galimybė geriausiai vertinama pagal tokius kriterijus kaip sutarčių tęstinumo užtikrinimas ir sutarčių neįvykdymo ar nutraukimo anksčiau termino rizikos išvengimas. Riboto galiojimo pakaitinė norma iš karto pakeičia LIBOR normą, kurios teikimas nutrauktas, ir vadinasi lygiai taip pat. Pagal visas kitas galimybes sutartinės nuorodos į LIBOR nebūtų automatiškai pakeistos. Panašiai ir su **neatidėliotinu valiutos kursu** susijusi tinkamiausia galimybė yra geriausiai vertinama pagal tokius kriterijus kaip sąlygos įmonėms toliau apsidrausti savo valiutos kurso pozicijas ir reguliavimo tvarkos veiksmingumas bei suderinamumas.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Su **ypatingos svarbos lyginamaisiais indeksais** susijusi tinkamiausia galimybė yra ekonomiškai efektyvi, nes pakaitinę normą nustatytų kompetentinga institucija, pateikdama nuorodą į sudėtinę normą, grindžiamą nerizikinga norma, kurią skelbia JAV federalinis rezervas. Manoma, kad licencijos mokestis už tokią formulę pagrįstą pakaitinę normą bus nedidelis. Kiek tai susiję su **neatidėliotinais valiutos kursais**, pasirinkus į taikymo sritį neįtraukti bendrosios politikos normos, Europos subjektai taip pat nepatirtų išlaidų, nes jiems nereikėtų prašyti veiklos leidimo ar siekti *ad hoc* išimties.

Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?

LIBOR atlieka svarbų vaidmenį finansuojant MVĮ. Nustojus teikti LIBOR ir nenustačius tinkamos pakaitinės normos kiltų teisinis netikrumas. MVĮ taip pat vykdo veiklą trečiosiose šalyse ir turi toliau drausti savo verslą su Europos sandorio šalimis. Nesiėmus jokių veiksmų labai nukentėtų MVĮ verslas, ypač šiuo metu, kai dėl COVID-19 krizės kyla pavojus jų išlikimui.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Poveikio nebus. Pakaitinės normos ir ne ES politikos normų priežiūra pareikalaus mažiau išteklių.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Pakeitimai būtų taip pat aktualūs sprendžiant galimo ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų (pvz.,

EURIBOR) teikimo nutraukimo ateityje problemą.

Proporcingumo principas

Numatoma intervencija yra mažiausia, kas būtina siekiant užtikrinti tiek sutarčių patikimumą nustojus teikti LIBOR, tiek neatidėliotinų valiutos kursų naudojimą. Visos alternatyvos būtų sudėtingesnės.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Pakaitinė norma bus skelbiama 5-ių metų laikotarpiui. Pasibaigus tam laikotarpiui, reguliavimo institucija įvertins, ar likusių sutarčių skaičius sumažėjo tiek, kad būtų galima nutraukti normos taikymą. Politikos normoms taikoma išimtis bus peržiūrima kas 5 metus, kaip reikalaujama pagal Lyginamųjų indeksų reglamentą. Bus įvertinta, ar ES sudarytas išvestinių finansinių priemonių sutartis tinka naudoti kaip ES įmonių valiutos kurso pozicijų apsidraudimo priemonės.